

SANT MIQUEL DEL MONT (la Vall de Bianya) -erròniament la situen al terme de Riudaura- (Catalunya Romànica)

Situació

Vista exterior de l'església des del costat sud-oriental.
J. M. MELCIÓ

Aquesta església es troba al cim d'una serra del mateix nom, continuadora, vers llevant, de la serra del puig Estela, que separa les valls de Ridaura i de Bianya, vora el coll de Bastons, en un indret que presideix les valls nord-occidentals de la comarca d'Olot.

Mapa: 256M781. Situació: 31TDG544721.

Hom hi pot arribar, amb uns 30 minuts, des de Sant Andreu del Coll, per un corriol que puja en direcció a ponent fins al cim de la serra, on hi ha l'església. (JVV) **(En cotxe més amunt del trencall de Sant Andreu del Coll, N260a al km. 91 a la dreta)**

Història

Al capdamunt de la serra de Sant Miquel del Mont s'alça l'antiga església parroquial amb idèntic nom, la qual es troba situada al límit entre el municipi de Ridaura i el de la Vall de Bianya. **(i el d'Olot)**

Malgrat l'escassetat de notícies històriques documentals existents a l'entorn d'aquest temple, sabem que l'església de Sant Miquel fou consagrada l'any 958 entre altres esglésies de la vall de Bianya, pel bisbe de Girona Arnulf; així, segons s'explicita en el mateix text, el temple de "Sancti Mikaelis Arcangelis" era situat "in comitatu Bisuldunense in locum quae nuncupant Vallebiania".

Amb posterioritat, ja dins la dotzena centúria, la primitiva edificació, consagrada al segle X, fou substituïda per l'actual fàbrica, alçada sobre les restes d'una antiga construcció que alguns estudiosos han volgut identificar amb una torre d'època romana.

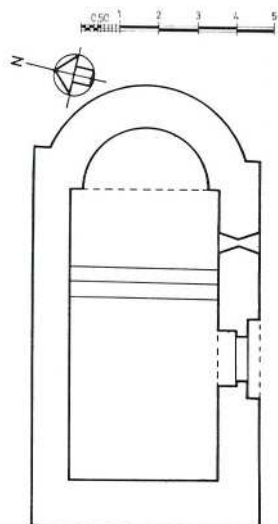
En data indeterminada aquesta església perdé la categoria de parròquia i des d'aleshores es convertí en sufragània de Santa Margarida de Bianya.

Segons un dibuix fet per Josep Berga i Boada del començament del segle XX, a la porta d'entrada encara hi havia les columnes i els capitells corresponents.

A mitjan segle XVI hi ha una referència documental de l'enderroc del campanar vell.

Aquest temple fou restaurat l'any 1933. (MLIR)

Església

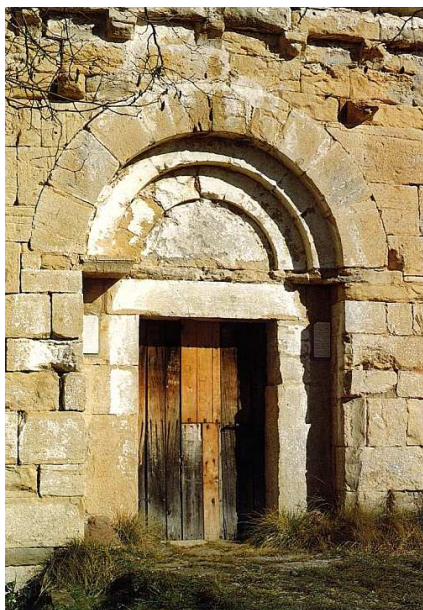

Planta, a escala 1:200, de l'església, amb una nau, capçada a llevant per un absis semicircular i amb la porta d'entrada oberta al mur de migjorn. J. MARGUÍ-G. ANGLADA

L'església de Sant Miquel del Mont presenta una estructura molt senzilla composta per una nau rectangular capçada a llevant per un absis semicircular. Contràriament a moltes de les esglésies de l'indret, en aquesta no s'observa cap afegit constructiu d'època posterior que hagi transformat la planta primitiva.

El portal d'entrada és emplaçat al mur de migdia; és format per tres arcs en gradació de mig punt, timpà i llinda sense cap mena de decoració. Es conserven dos àbacs que indiquen que originàriament aquest portal disposava de dues columnes, avui desaparegudes. Aquest tipus de portal és el que més abunda a les esglésies rurals de la comarca; l'únic que pot variar és el nombre d'arcs. Les tres mènsules disposades horitzontalment una mica per damunt de la porta demostrarien l'existència d'una galilea actualment desapareguda.

En aquesta mateixa façana s'obre una finestra d'arc de mig punt i de doble esqueixada a través de la qual s'il·lumina l'edifici.

El perímetre exterior del temple és resseguit per un fris que es desenvolupa horitzontalment per la part superior dels murs; és sustentat per petites mènsules. Aquest és l'únic element ornamental arquitectònic que anima l'edifici actualment.

Porta d'entrada a l'església, oberta al mur de migjorn.
J. M. MELCIÓ

Un aspecte de l'interior de l'església amb la capçalera.
J. M. MELCIÓ

Al mur exterior de l'absis les primeres filades formen un sòcol bisellat més ample que la resta de la conca absidal. L'aparell és compost de carreus grossos i ben escairats, ordenats en filades horitzontals d'una gran qualitat de talla i execució que li donen un aspecte molt característic. A la façana de ponent s'aixeca un campanar d'espada que presenta la mateixa llargada que el mur que la sustenta; és de doble obertura.

A l'interior, els murs són resseguits per una cornisa que indica el punt d'arrencada de la volta. Aquesta és lleugerament apuntada a la nau i de mig cercle a l'absis.

Si partim del tipus d'aparell podem datar aquesta església al segle XII. Tanmateix, cal tenir en compte que dins la primera meitat del segle XX hi va haver una restauració que podria haver afectat l'absis, donant-li un aspecte més acurat del que devia tenir primitivament.

Amb tot, l'aparell, el portal i la mateixa concepció arquitectònica de l'edifici el situen com un dels prototips de l'arquitectura garrotxina del segle XII. (EBC)

Escultura

Detall de la cornisa del mur de migjorn amb una figura humana esculpida que la decora. J. M. MELCIÓ

Aquest petit edifici romànic té als murs i a l'absis unes mènsules decorades amb elements ornamentals, com és el cas d'aquelles que hi ha als murs de la façana on hi ha l'entrada principal de l'edifici, avui molt malmeses, fins a l'extrem que moltes no s'han conservat o apareixen trencades. A més a la cornisa hi ha un tipus de decoració figurativa.

En una de les pedres d'aquesta cornisa s'endevina la representació d'una figura humana. És molt malmesa; s'hi conserva més íntegrament la part del cap, amb unes faccions més aviat arrodonides, amb uns ulls prominents, de forma ametllada i un nas allargat. El treball matusser i l'arcaisme, i també l'expressió del rostre poden recordar unes característiques i unes certes similituds amb els relleus de l'interior de l'església de Sant Vicenç del Sallent i amb el treball dels capitells de l'església de Santa Maria de Porqueres.

Podem pensar per a aquesta decoració en una data de cap a la segona meitat del segle XII que segueix l'estil del romànic que hi ha en altres esglésies de la mateixa comarca. (ISB)

Bibliografia

Bibliografia general

Francesc Monsalvatje i Fossas: Noticias históricas, vol. XVII, Olot 1909, pàgs. 253-254.

Antoni Noguera i Massa: Fanos-atalayas itinerarios del Alto Ampurdán, "Chthonia" (Barcelona), núm. 5-6, 1965, pàgs. 94-100.

Josep Murlà i Giralt: Guia del romànic de la Garrotxa, Olot 1983, pàg. 128.

J. M. Nolla i J. Casas: Carta Arqueològica de les comarques de Girona, Centre d'Investigacions Arqueològiques de Girona, Girona 1984, pàg. 216.

Bibliografia sobre l'església

Josep Murlà i Giralt: Guia del romànic de la Garrotxa, Olot 1983.